

BMÅS

NYTT

TIDNING AV OCH OM BORÅS MINIATYRÅNGLOKSSÄLLSKAP

KALLES INFORMATIONSSIDA EFTER MEDLEMMARNAS DAG 2010

Veckan innan Medlemmarnas Dag jobbades det intensivt och mycket, av ett fåtal medlemmar.

Dessförinnan hade ett stort arbete nedlagts i förberedelser inför kommande verksamheter. Bengt Andersson hade fått klartecken från sin arbetsplats att Sällskapet fått löfte om sponsring av murstenar för vår utbyggnad av vändskivans område.

Jan Ove Carlsson hade vänligheten att med sin BobCat förbereda utbyggnaden genom att gräva ur slänten mot staketet samt fälla ett antal träd som stod i vägen. Dessutom kapade han upp stockarna i lämpliga kubbar för att senare klyvas till ved för vår öppna spis i klubbhuset. Han grävde även bort de kvarvarande stubbarna, en nog så tids- och arbetskrävande sysselsättning. Jan Ove ordnade tillika transporten av murstenarna från tillverkaren till vårt område på Sandlid.

Vid arbetsveckans begynnelse infanns sig om tisdagen, Björn Bergman, Gunnar Thane-Lange, Sören Lundvall samt Olle Wahlseth. När det verkliga underhålls- och utbyggnadsarbetet började på onsdagen fanns även Gunnar Lindberg samt Sir G. på plats.

Det som är mest iögonenfallande efter arbetsveckan är utfyllnaden och stödmuren för till de nya uppställningsspåren vid vändskivan. De är sju stycken, drygt tre meter långa spår, på den nya ytan. Det återstår makadamisering, stoppning och justering i både sida och höjd samt att spåren skall förses med stoppbockar.

Utöver arbetena vid lokstationen, har det röjts och städats i en del av våra gömmor av *bra att ha* grejor. Det blev två lass till sopstationen *Lusharpan*. Även klubbhuset fick sin beskärda del av städlusten. I köket åkte bord och stolar ut. På väggen sattes det upp två hyllor, vilka är avsedda för sådant som husets folk behöver under sin vistelse. Köket och resten av huset samt alla väggar och våtutrymmen fick också en ordentlig städning från golv till tak, tack vare vår städvillige medlem från Norge, Gunnar Thane Lange. I hallen installerades en skohylla fabricerad av Björn Bergman.

forts sid 2...

...forts fr sid 1

Det har hänt mycket sedan föreningen bildades den 22 november 1980 och vi kvarvarande medlemmar håller hela tiden på med ytterligare förbättringar. BMÅS instiftades alltså den 22 november, men vi kommer att fira 30-årsdagen redan den 7 augusti.

Inför föreningens första byggår 1981, upprättades en lista med arbetsdagar bestående av 18 lördagar–söndagar samt semesterperioden 6 juli–2 augusti. Det tog dock de flesta lördagar och söndagar samt semestrar ända fram till 1986, för ett fåtal entusiaster, innan banan kunde trafikeras i hela sin längd, ungefär som i dag, och guldspiken kunde slås in i en av syllarna på bron vid en ceremoni den 31 maj.

Inför bemärkelsedagar brukar ju minnen dyka upp från flydda dagar. Jag kommer bl a att tänka på det arbete som Anders Hässler lade ner för vår *live steam*-hobby under 70-talets slut och en bra bit in på 80-talet. Han upprättade en förteckning över ångloksbyggare och ägare av trädgårdsjärnvägar i Sverige samt distribuerade denna lista till alla i förteckningen. Jag har i min ägo ett antal sådana *Hässler-listor*. Min äldsta är daterad *Enskede, 2 nov –78* och min sista *Enskede, 15 nov –86*.

Ur utskicket, *Enskede, 1 dec –81*, citerar jag:

”Landets första ångloksklubb har bildats i Borås. Föreningen har för närvarande ett tjugotal medlemmar och har förvärvat ett markområde, på vilket man börjat anlägga en 7 ¼”-bana, som i färdigt skick kommer att ge 700 meter spännande och omväxlande körning. (En utförligare presentation av föreningen kommer att finnas med i decembernumret av den nystartade tidningen *Järnvägar*, som för övrigt från och med oktobernumret 1981 ska försöka anslå ett visst textutrymme åt *live-steam* och trädgårdsjärnvägar). Personligen tycker jag att initiativet till landets första *live-steam*-klubb är värd allt stöd, och intresserade som vill bli medlemmar i Borås Miniaturånglokssällskap bör kontakta sekreteraren Bengt Jansson. Föreningen svarade för trafiken på den mycket uppmärksammade 7 ¼”-järnvägen som provisoriskt byggdes upp vid Gävle järnvägmuseum med anledning av SJ’s 125-årsjubileum. Under jubileumsveckan i juni befordrades 2 700 passagerare med föreningens båda ångloksdragna tågsätt!”

Anders var även på plats och trafikerade museets järnväg med sitt lok *Fristedt*.

I utskicket, *Enskede, 15 nov –86*, skriver han bl a ”Hobbyns främsta skyltfönster i Sverige, Sandlidsbanan i Borås, är invigd och har rönt internationell uppskattning. Du som ännu inte varit där: Res dit om du har möjlighet! Den kilometerlånga miniatyrjärnvägen är en upplevelse!”

Anders också var en duktig klarinettist med inriktning på tradjazz och dixie. Han har definitivt satt sina pregnanta spår som musiker i den svenska tradjazzen, men det är en helt annan historia.

För att gå i land med vårt 30-årsfirande under ångdagarna den 6–8 augusti, kommer vi att vara extra ”tuffa” i hur vi styr upp arrangemanget. Det gäller sådant som parkering vid banan, jubileumssupén, logi i stugan, uppställning av husvagn etc. Det är viktigt att få in de anmälningar och uppgifter som behövs för att arrangemanget skall kunna genomföras på det

sätt vi vill. Det kommer inte att finnas någon möjlighet att ta emot efteranmälningar till jubileumssupén, eftersom vi använder en cateringfirma för tält, dukning och mat. Den äng som finns vid banan kommer att bli hårt utnyttjad, så endast de husbilar, husvagnar och bilar som fått anvisad plats får lov att finnas där.

Vi ses vid vår banna, gör det bästa av det vi kan och om alla hjälper till så fortsätter vi att ha trevligt tillsammans.

Tågledare för BMÅS, Tkl Sandlid Central, Karl-Gustav Ryberg

Per Ljungberg med lånat lok, Rolles Svalan. Båda ser ut att vara nöjda. Foto: Pär Ryberg

Bengt Holmers egen bild på den postvagn som vi hoppas att få se under augustimötet.

INBJUDAN TILL BMÅS 30-ÅRSJUBILEUM

Den 6 – 8 augusti, vilket även står att läsa på annan plats i denna publicering, kommer BMÅS att fira sin trettio år långa verksamhet med ett jubileumsmöte.

Alla våra medlemmar hälsas alltså mycket välkomna att delta i vårt jubileum.

Vi firar de trettio år vi har verkat som en seriös, kulturell och ideell hobbyförening, för att hålla vårt underbara intresse för levande ånga vid liv samt för att bedriva den tågtrafik som vi alla strävar efter.

Tag med er lok och vagnar så får vi liv och rörelse runt banan.

Styrelsen

VIKTIGA SAKER ATT NOTERA GÄLLANDE FIRANDET AV SÄLLSKAPETS 30-ÅRSJUBILEUM

Jubileumssupén består av en klassisk kall buffé med sallad, måltidsdricka, bröd samt kaffe.

Maten serveras lördagen den 7 augusti klockan 19.00 i tältet vid Sandlid Central.

Bindande anmälan till jubileumssupén skickas per brev till Göran Rosén, Östergården, Härna 162, 523 99 HÖKERUM, per e-post: gr.hacad@telia.com, eller per telefon till GR 033–27 40 49, (telefonsvarare finnes). För säkerhets skull begär gärna läs- och mottagningskvitto på e-posten.

Bindande betalning måste vara kassören tillhanda senast den 24 juli och belöper sig till **SEK 150:–** per anmäld person. Betalningen sker till BMÅS över PlusGiro på nummer 13 09 55–8.

Anmälan, med alla deltagandes namn samt notering om inbetald avgift **måste** finnas tillgängliga hos BMÅS senast den 22 juli, alltså minst 14 dagar innan jubileet.

Efterhandsanmälningar, efter den 22 juli, kan icke accepteras på grund av den framförhållning vi och cateringfirman måste ha för att allt skall klaffa.

Övernattningar. Övernattningsplatserna i klubbhus och annex är redan fullbokade och följande gäller för alla som på annat sätt vill övernatta på vårt område.

Husvagnar och husbilar kommer efter obligatorisk anmälan att tilldelas en bestämd plats på ången framför Sandlid Central. Samma sak gäller för vanliga bilar samt campingtält. Normal campingstandard gäller för avstånd mellan bilar, vagnar samt tält. Strikt turordning gäller vid bokning av plats.

OBS! Det kommer endast att finnas uppställningsplatser för dem som erhållit bekräftelse därom och således tilldelats en plats för sitt fordon.

Elektrisk uppkoppling kommer endast att tillåtas för sporadisk uppladdning av boendebatterier under vissa tider. Vi har alltså inte tillräcklig elektrisk kapacitet för någon som helst belastning gällande värme, varmvatten eller kylanläggningar. Allt sådant måste ske på enskild gästs egen bekostnad genom egen gas eller elverk.

Bokning av plats på vårt campingområde skall skickas per brev till Roland Birath-Pettersson, Stenstavägen 34, 718 91 FRÖVI, per e-post till birat-pettersson.roland@telia.com, eller per telefon till RBP 0581-700 11. För säkerhets skull begär gärna läs- och mottagningskvitto på e-posten. Därmed är inte sagt att garanterad uppställningsplats finnes förrän bekräftelse erhållits.

Fordonsparad. Inför fordonsparaden klockan 13.00 under lördagen den 7 augusti, måste vi få in uppgifter om deltagande fordon. Uppgifterna skall vara ordförande Karl-Gustav Ryberg tillhanda senast den 22 juli. Det är meningen att Börje Hedberg och Rutger Friberg skall informera publiken om fordonen via PA-anläggning och därför behöver de få tid på sig att förbereda arrangemanget.

Jubileumstålt med mera. Ett tält på 8x12 meter kommer att monteras upp under torsdag eftermiddag den 5 augusti. Bord och stolar kommer då också att finnas i tältet.

Under **fredagskvällen** den 6 augusti kommer Rolle, med hjälp av hantlangare från Holland, att grilla hamburgare till hugade deltagare. **Självkostnadspris** gäller för denna förtäring.

Under **lördagen den 7 augusti** finns det plats i tältet för dem som vill ställa ut sina tekniska alster som brukligt. Tyngre utställningsföremål kanske behöver support av våra gamla kraftigare bord, vilka vid påfordran kan ställas till förfogande.

Dock måste tältet vara utrymt vid 15.00 för att alla förberedelser inför kvällens buffé skall kunna genomföras. Efter avslutad måltid kommer all disk ställas i därför avsedda lådor för borttransport under söndagseftermiddagen.

Biltrafiken till och från Sandlidsområdet kommer att vara starkt begränsad under fredag, lördag och söndag. All parkering för de boende på platsen sker på avsedda platser vid Sandlid Central. Alltså **ingen** parkering på framfartsvägen utanför stugan. Utställare får leverera och avhämta sina objekt vid tältet, men vid brist på parkeringsplatser kan de bli tvungna att parkera sina fordon på SP:s markerade P-platser under dagen och kvällen.

Tältet står till förfogande för utställare och Spår & Tåg i Väst även under söndagen, men utställningen måste vara avslutad och tältet utrymt till klockan 15.00.

Söndag eftermiddag 15.00 kommer tältet att monteras ner av cateringbolaget och transporteras bort tillsammans med stolar och bord och övrig rekvisita. Det måste därför finnas god plats för deras lastbilar att avhämta det de behöver.

Styrelsen

LOKFÖRARE MED "LÅNADE" LOK PÅ BMÅS

I BMÅS-NYTT Nr 2 2010 efterlystes artiklar till medlemstidningen. Här följer några rader från mig.

Jag är ingen modellbyggare i de skalor som trafikerar BMÅS, men har ett stort intresse för järnväg i alla storlekar och former. Bl.a har jag varit medlem i OBJ (Ohsabanan) sedan samma år som föreningen bildades. Där har jag varit ångloksförare i nog 30 år.

BMÅS har jag regelbundet besökt under åren och även träffat Bengt Jansson redan innan föreningen bildades.

Men med stigande ålder börjar det bli lite jobbigt att köra ångtåg på OBJ. Det är lite lugnare på BMÅS. Genom Anders Lööf kom jag att bli närmare bekant med Bengt och drogs närmare till BMÅS. 2008 blev jag medlem och fick Bengt Janssons förtroende att få provköra hans lok *William Shakespeare*. Det var en ny erfarenhet att både elda och köra samtidigt. Men i övrigt var det som att köra på OBJ. Förra året började jag även att köra i trafiken. Det kändes bra att vi kunde dela på turerna. Bengt, Anders och jag körde ungefär var tredje tur. När det var fullt tåg gällde det att elda och ta in vatten på rätta ställen. Tvåågstrafiken har ju fördelen att det blir ett stopp i Rustansberg för tågmöte och då finns möjlighet att reparera eventuella "synder" tidigare under färden.

Vid trafikhelgen 29–30 maj hade jag förmånen att få provköra Rolles lok *Svalan*. Vi hade talat om det reda förra året, men det kom alltid något i vägen. Det var en mycket trevlig maskin. Efter några varv runt banan med ensamt lok för att lära mig reglagens placering, fick jag tillfälle att köra ett tåg med passagerare. Att detta lilla lok hade oanade krafter hade jag ju sett tidigare, men att själv få spaka det var fantastiskt. Eftersom det är ganska lite vatten i pannan får man hålla uppsikt på vattennivån och vara påpasslig med eldningen. Under söndagen blev det många turer med passagerare.

Men eftersom *Svalan* är en modell av ett litet Orenstein & Koppel industrilok för 600 mm spårvidd så blir det ungefär i skala 1:3 för 185 mm spårvidd, så är det betydligt mer plats i hytten för reglagen.

Om jag ska våga göra en jämförelse mellan *Shakespeare* och *Svalan* så kan man se Bengts lok som ett fantastiskt precisionsbygge, där han så långt möjligt försökt likna originalet och därmed fått reglagen ganska små. Rolles lok är mera lättkört och funktionellt, men kräver mer uppmärksamhet under drift genom den mindre pannan.

Jag måste åter tacka Bengt och Rolle för att jag fått köra era lok och hoppas att jag får tillfälle att göra det ytterligare många gånger. Att vara lokförare på BMÅS är som att köra "stora" lok. Skillnaden är främst att man förutom att framföra tåget också ska vara eldare. Det är därför viktigt att känna banans egenskaper så man kan sköta eldningen där man kan släppa körningen kortvarigt.

"Stalltjänsten" är lika viktig som i skala 1:1. Det ska smörjas och putsas. Påeldning före och slagning och dra tuber efteråt hör också till. Men BMÅS har tre välutrustade spår för detta arbete.

Per Ljungberg, 1 juni 2010

PROTOKOLL FÖRT VID MEDLEMSMÖTE I BORÅS MINIATURÅNGLOKSSÄLLSKAP DEN 29 MAJ 2010

Mötesplats: Sandlid Central. Närvarande: 18 medlemmar.

- § 1. Ordförande Karl-Gustav Ryberg förklarade mötet för öppnat.
- § 2. Göran Rosén valdes till tf sekreterare i den ordinarie frånvaro.
- § 3. Ordföranden redogjorde för utvecklingen av vägutbyggnadsplanerna. Ett beslutande möte skall hållas under nästa vecka och KGR kommer att så småningom bli informerad av berörda parter om den inverkan utbyggnaden kommer att få för BMAS.
- Parkering på SP:s parkeringsplatser kommer att vara tillåten under för SP arbetsfria dagar. SP måste dock i framtiden få information från BMAS om när så skall ske.
- KGR nämnde även att besiktning och godkännande av vår bana genomförts och berörde även viktigheten av att alla formulär och protokoll blir ifyllda på rätt sätt för att våra försäkringar framgent skall gälla.
- § 4. Ordföranden informerar kort om vårt 30-årsjubileum och betonar att noggrann planering måste till, om allt skall gå i lås på ett friktionsfritt sätt.
- Parkeringstillstånd för besökande bilar, tält, husvagnar och husbilar handhas av Roland Birath-Pettersson med adjungerade medhjälpare.
- Pär Ryberg lovar att ta med ett el-aggregat som uppbackning vid eventuella svårigheter med strömförsörjningen.
- Utställningen i tältet måste avbrytas klockan 15.00 under lördagen för att lämna plats åt jubileumsbuffén.
- Priset för buffén sattes till SEK 150:– per person och alla deltagare betalar sin avgift.
- Under fredagen (6/8) kommer RBP med flera att ordna en grillkväll till självkostnadspris.
- KGR ordnar en PA-anläggning att användas under fordonsparaden på lördagen (7/8).
- Magnus Holmberg visar sin trädgårdsjärnväg vid Rustansbergs Central. Provisoriskt staket kommer att sättas upp som skydd mot små springande ben (barn).
- § 5. Ordföranden förklarade mötet för avslutat då intet övrigt var för handen samt tackade de närvarande deltagarna för visat intresse.

Sandlid Central 2010-05-29

Justerat

Göran Rosén / tf protokollör

Karl-Gustav Ryberg / ordförande

ULTRASMÅ ÅNGLOK

Adress till en websida om några av världens minsta live-steam lokomotiv i skala 1:240.

<http://www.zen98812.zen.co.uk/steam.html>

FRIENDS OF TRAIN MOUNTAIN

Brandon Thompson har gjort en 30 minuters video om de nya spårsträckningarna norr ut från Train Mountain. Filmen är uppdelad i tre delar för att kunna passa in på Youtube. Här sker en verkligt stor utbyggnad av spårsystemet.

http://www.youtube.com/watch?v=RiUu9_f7Yhc

http://www.youtube.com/watch?v=fgKKF_83sVE

<http://www.youtube.com/watch?v=J1Kc2kSua9M>

VERKTYG FÖR RÄLSLÄGESJUSTERINGAR

En gammal grep tillsammans med en luftdriven nitpistol, Vattenpass gärna med laserstråle, ett bryt- och lyftverktyg kan vara bra att ha. Gå till nedanstående Youtubeadress och se hur man gör i Pennsylvania Live Steamers. Kanske detta vore nått för våra underhållsarbeten.

<http://www.youtube.com/user/superberky1204>

Bruce Sailor

Erfarenhet är inte vad som händer oss, utan vad vi gör av det som händer oss.

Aldous Huxley

Back up my hard drive? — I can't even find the reverse switch!

Das machine ist nicht fur gerfingerpoken und mittengraben.

Ist easy schnappen der pringenwerk, blowenfusen, und poppencorken mit spitzensparken. Ist nicht fur gewerken by das dumkopfen, das rubbernecken sightseeren keepen das hands in der pockets, relaxen und watchen der blinkenlights.

"Han var en bra pojke — men helt genomrutten."

Livet är kort — slappna av och njut av färden.

Inget är för litet för att förstå och inget är för stort för att försöka.

Att skratta är bra — Att kunna skratta åt sig själv är mycket bättre.